

RIIGIKOHTU PRAKTIKA ÜLEVAADE MAI 2023

KRIMINAALKOLLEGIUMI LAHENDID

Lahendi kuupäev	Kohtuasja number	KOKKUVÕTE
02.05.2023	1-22-5306/37	<p>Korduvuse arvestamine</p> <p>Riigikohtu kriminaalkolleegium selgitas, et tegu tuleb kvalifitseerida korduvana, kui varasem samaliigiline karistus kehtib teo toimepanemise ajal. Ei ole tähtis, kas kohtuotsuse tegemise ajaks on varasemad karistusandmed arhiveeritud või mitte.</p> <p>Otsuse annotatsioonid koos märksõnadega on leitavad siit.</p>
10.05.2023	1-20-2143/156	<p>Ristküsitluse reegleid tuleb järgida ka apellatsioonimenetluses</p> <p>Riigikohtu kriminaalkolleegium tegi asjas nr 1-20-2143 otsuse, milles selgitas mh Euroopa Inimõiguste Kohtu praktikale tuginedes nii seda, millal tuleb isikuline tõendiallikas apellatsioonimenetluses vahetult üle kuulata kui ka seda, millises korras see ülekuulamine peab toimuma.</p> <p>Riigikohus märkis, et kui apellatsioonimenetluse tulemusena võidakse anda kellegi ütluste usaldusväärsusele oluliselt erinev hinnang ja just sellest lähtuvalt asendada õigeksmõistev otsus süüdimõistvaga, on isikulise tõendiallika vahetu küsitlemine apellatsioonimenetluses üldjuhul vajalik.</p> <p>Vajadus kontrollida apellatsioonimenetluses isikuliste tõendiallikate usaldusväärsust <i>vahetult</i> ei tähenda siiski seda, et kõik maakohtus juba üle kuulatud tunnistajad, kannatanud ja süüdistatavad oleks tarvis kõigi asjaolude osas ringkonnakohtus uuesti üle kuulata. Esmalt määravad selle, keda ja millises ulatuses tuleb ringkonnakohtus (uuesti) üle kuulata, apellatsiooni piirid. Kui apellant taotleb õigeksmõistva kohtuotsuse tühistamist ja süüdistatava süüditunnistamist, tuginedes väitele, et maakohus käsitles isikuliste tõendiallikate ütluste usaldusväärsust valesti, tuleb tal apellatsiooni põhjendustes esile tuua, keda ja millistel teemadel on tarvis usaldusväärsuse ümberhindamiseks ringkonnakohtus uuesti küsitleda. Kui ta seda ei tee, jääb tema taotlus isikuliste tõendiallikate usaldusväärsuse ümberhindamiseks üldjuhul tagajärjetuks.</p> <p>Ehkki ülekuulatatavate ja neile esitatavate küsimuste ring on apellatsioonimenetluses eelduslikult väiksem kui esimese astme kohtus, tuleb ristküsitluse reegleid KrMS § 335 lg 1</p>

		<p>kohaselt järgida ka ringkonnakohtus. See tähendab muu hulgas, et tunnistajat ja kannatanut küsitleb reegeljuhtumil esimesena see kohtumenetluse pool (apellant), kelle taotlusel on isik ringkonnakohtusse kutsutud. Järgmisena saab küsitlemisõiguse vastaspool. Süüdistatavat küsitleb esimesena kaitsja, kui pooled ei ole teisiti kokku leppinud. Ringkonnakohtul on õigus küsitleda tunnistajat või süüdistatavat pärast riskküsitlust.</p> <p>Kolleegium käsitles eraldi ka enda otsuse mõju pooleliolevates kriminaalmenetlustes.</p> <p>Lisaks kordas kolleegium varasemat seisukohta, et kriminaalmenetluse lõpetamine on üksnes <i>viimane</i> ja <i>erandlik</i> abinõu, reageerimaks mõistliku menetlusaja ületamisele. Üldjuhul tuleb selle õiguse rikkumine heastada kas rahaliselt või süüdistatava karistust kergendades.</p> <p>Riigikohus juhtis taas kord tähelepanu sellele, et kriminaalmenetluse seadustik reguleerib eraldi süüdistatava süüküsimuse ja tsiviilhagi lahendamisel tekkinud menetluskulu hüvitamist.</p> <p>Otsuse annotatsioonid koos märksõnadega on leitavad siit.</p>
16.05.2023	4-22-3288/51	<p>Karistusseaduse kehtivuse võimalikkusest väljaspool Eesti territooriumi toimepandud väärteo korral</p> <p>Asjas nr 4-22-3288 selgitas kolleegium, et välisriigis asuv Eesti välisesindus pole Eesti territoorium. Kui väärteo kohaks (KarS § 11) on Eesti välisesinduse asukoht, siis KarS § 6 lg 1 kohaselt isikut selle teo eest karistada ei saa. Samuti pole tema karistamine niisuguse väärteo eest võimalik karistusseaduse isikulise kehtivuse põhimõtte järgi (KarS § 7).</p> <p>Otsuse annotatsioonid koos märksõnadega on leitavad siit.</p>
30.05.2023	4-22-4021/42	<p>Tõukeratta-laadne sõiduk, mis liigub mootori jõul kiiremini kui 25 km/h või mille mootori võimsus ületab 1 kW, on mootorsõiduk, mitte kergliikur</p> <p>Riigikohtu kriminaalkolleegium tegi väärteoasjas nr 4-22-4021 otsuse, milles selgitas mootorsõiduki ja kergliikuri mõistet ja nende piiritlemist.</p> <p>Riigikohus selgitas, et LS § 2 p s 40 sätestatud mootorsõiduki definitsioonile vastav seade on liiklusseaduse tähenduses mootorsõiduk olenemata sellest, kas see vastab ka mõne mootorsõiduki kategooria (LS § 93) tunnustele. Seadus defineerib mootorsõidukit ennekõike selle üldtunnuste (kasutusotstarve, jõuallikas, kiirus) kaudu, mitte mootorsõiduki kategooriate suletud loeteluna. Ka asjaolu, et mõni LS § 2 p 40 tähenduses mootorsõiduk ei ole liigitatav mitte ühessegi mootorsõiduki kategooriasse, ei vabasta mootorsõidukiga liiklejat kehtestatud piirangutest ja vastutusest.</p> <p>Seaduse kohaselt ei ole kergliikur mootorsõiduk, kuid mootorsõiduki mõiste alt on välistatud üksnes selline kergliikur, mis ei ületa seaduses kergliikuri kiirusele ja mootori võimsusele kehtestatud piirmäärasid. Sõiduk, mille valmistajakiirus on üle 25 km/h, ei ole seaduse kohaselt kergliikur. Kergliikurina ei saa käsitada ka sõidukit, mille valmistajakiirus küll ei ületa 25 km/h, kuid mille mootor on võimsam kui üks kilovatt ja mis samal ajal ei ole tasakaaluliikur. Inimene, kellel ei ole vastava kategooria mootorsõiduki juhtimise õigust, ei tohi selliseid sõidukeid liikluses juhtida.</p> <p>Ühtlasi selgitas kolleegium sedagi, et sellist mootorsõidukit, mida pole lubatud registreerida, ei tohi ka liikluses juhtida ning seda tehes paneb isik toime LS § 203 tunnustele vastava väärteo ehk registreerimata mootorsõiduki juhtimise.</p> <p>Otsuse annotatsioonid koos märksõnadega on leitavad siit.</p>

TSIVIILKOLLEGIUMI LAHENDID

Lahendi kuupäev	Kohtuasja number	KOKKUVÕTE
17.05.2023	2-23-2831/8	<p>Lapsevanema õigus pöörduda kohtusse eesmärgiga võimaldada lapsele puhkeaja veetmist viisil, millega ei kaasneks kohustust viibida voodis</p> <p>Kõik lasteaiateenuse osutamise seotud erimeelsused ja vaidlusküsimused ei pruugi kuuluda kohtulikus korras läbivaatamisele. Otsustamiseks selle üle, kas vaidlusküsimus tuleks lahendada kohtus, on vajalik kujundada seisukoht, kas tegu on seadusega kaitstud õiguse või huviga või kas hagi või avaldusega taotletud eesmärk on selline, millele riik peaks andma õiguskaitset. Selleks tuleb hinnata, kas esitatud avaldus on suunatud isiku eeldatava ja seadusega kaitstud õiguse või huvi kaitsmisele. Lapsevanema eesmärk võimaldada lapsele lõunase puhkeaja veetmist viisil, millega ei kaasneks kohustust viibida voodis võib olla õiguslikult kaitstav, kui lasteasutusel on õigusaktist või lepingust tulenev kohustus lasteaialapsele teatud kindlat tegevust pakkuda ning ta on seda kohustust rikkunud viisil, mis piirab ülemäära perekonna võimalusi kasutada lasteaiateenust (nt asetades vanemad vastu nende eelistust olukorda, kus neil tuleb laps juba alates lõunaajast lasteaiast ära tuua).</p> <p>Määruse annotatsioonid koos märksõnadega on leitavad siit.</p>
17.05.2023	2-22-4541/22	<p>Ühisvara jagamise kohta tehtud kohtuotsuse täitmise korra kindlaksmääramine ning hageja õiguste kaitse</p> <p>Riigikohtu tsiviilkolleegium selgitas, et kui abikaasade ühisvara jagamist nõuab võlausaldaja, kelle nõue ei ole PKS § 33 lg 1 mõttes ühisvaral lasuv kohustus, ei saa kohus TsMS § 445 lg 1 järgi määrata taotluse alusel kindlaks otsuse täitmise viisi ja korda, mille kohaselt tuleb ühisvara jagamise tulemusena tekkiva võlgniku lahusvara arvel kohtutäituril enampakkumisel saadud rahast täita võlausaldaja vastu olev kohustus. Tegemist on kohtuotsuse täitmise küsimusega, mis tuleb kohtutäituril lahendada ühisvara jagamise kohta tehtud kohtulahendi sundtäitmisel täitemenetluse seadustikus sätestatud korras. Kolleegium selgitas ka seda, et võlausaldajal on oma õiguste kaitseks võimalik taotleda pärast tema esitatud ühisvara jagamise hagi menetluse võtmist kohtutäiturilt kostjast võlgniku tulevase nõude (saada endale osa enampakkumise tulemist) arestimist ja saavutada sellega TMS § 65 lg 3 esimese lause alusel tekkiva arestipandiõiguse kaudu raha jaotamisel eelisõiguse teiste sissenõudjate ees.</p> <p>Määruse annotatsioonid koos märksõnadega on leitavad siit.</p>
19.05.2023	2-21-7200/68	<p>Lapsel ei saa olla rohkem kui kaks vanemat, lapsendamise kehtetuks tunnistamine on erandlik</p> <p>Riigikohus selgitas lapsendamise kehtetuks tunnistamist puudutavas asjas, et kehtiva perekonnaseaduse järgi ei saa lapsel olla õiguslikult rohkem kui kahte vanemat (sõltumata vanemate soost). Selline olukord ei saa tekkida ka lapsendamisel, sest lapsendamine toob PKS § 162 kohaselt üldiselt kaasa lapse ja tema endiste sugulaste sugulussuhete lõppemise. Ka peresisesel lapsendamisel ei teki lapsel põlvnemissuhet rohkem kui kahe vanemaga, sest lapsendaja astub ühe (bioloogilise) vanema asemele. Riigikohus leidis, et olukorras, mil isadust ei ole mõnel PKS §-s 84 sätestatud alusel kindlaks tehtud, kuid lapsel on juba kaks vanemat (sõltumata vanema soost), ei saa isaduse tuvastamise hagi pidada õiguslikult perspektiivikaks. Kohus peaks sellises olukorras kaaluma isaduse tuvastamise hagi menetluse võtmata jätmist TsMS § 371 lg 2 p 2 alusel. Isal puudub sel juhul ka alus nõuda endale lapse hooldusõigust (PKS § 123¹ lg 1).</p>

		<p>Samuti selgitas Riigikohus, et lapsendamise kehtetuks tunnistamist (PKS §-d 166, 168 ja 169) tuleb käsitada erandina, sest lapse huvides on säilitada stabiilsus. Lapsendamise kehtetuks tunnistamiseks ei piisa ainuüksi sellest, kui lapse bioloogiline vanem on valmis lapse eest hoolitsemise üle võtma ja vanema hooldusõiguse teostamine ei ole vastuolus lapse huvidega. Kohus peab hindama täiendavalt ka seda, kas lapsendamise kehtetuks tunnistamine on PKS § 169 lg 1 mõttes lapse kaalukates huvides. Lapse kaalukaid huve tuleb hinnata igal üksikjuhtumil eraldi, arvestades igakülgset kõiki asjaolusid ja tõendeid. Lapse kaalukaid huve ei saa põhjendada ainuüksi sellega, et praeguseks on avaldaja isadus tuvastatud ning teda kui lapse bioloogilist isa ei kaasatud lapsendamise menetlusse. Samuti ei saa olla aluseks ainuüksi asjaolu, et lapsendajate abielu on lahutatud või nende registreeritud kooselu on lõppenud. Lapsendamise kehtetuks tunnistamine võib olla lapse kaalukates huvides mh olukorras, kus lapsendamise eesmärki PKS § 147 lg 1 mõttes ei ole ilmselgelt saavutatud. Näiteks juhul, kui vanema ja lapse suhet ei ole loodud ning objektiivsetest asjaoludest nähtub, et see ei teki ka tulevikus (sh näilik lapsendamine). Lapsendamise kehtetuks tunnistamise aluseks võib olla ka see, kui lapsendaja ja lapse suhte jätkumine kahjustab oluliselt ja püsivalt lapse huve (näiteks kui lapsendaja väärkohtleb last või käitub muul õigusvastasel viisil, sh juhul, kui ta kallutab ka last sellisele käitumisele) või kui last on vaja muu tõsise ähvardava ohu eest kaitsta.</p> <p>Määruse annotatsioonid koos märksõnadega on leitavad siit.</p>
24.05.2023	2-21-16071/38	<p>Osaühingu võlausaldaja derivatiivnõue kahju tekitanud juhatuse liikme vastu</p> <p>Riigikohus selgitas, millised võimalused on osaühingu võlausaldajal selleks et rahuldada oma nõue osaühingu vastu osaühingu juhatuse liikme vara arvel. Esmalt käsitles kolleegium nõude arestimise ja hagi esitamise võimalust täitemenetluses. Seejärel selgitas kolleegium, millised eeldused on võlausaldaja derivatiivnõudel ning kuidas toimub sellise nõude menetlemine. Mh leidis kolleegium erinevalt alama astme kohtutest, et võlausaldaja saab sellise nõude mh aegumise vältimiseks esitada ka juhul, kui tal ei ole veel täitedokumendi osaühingu vastu, kuid enne täitedokumendi saamist ei ole alust nõuet rahuldada. Samuti ei ole derivatiivnõude rahuldamise eelduseks see, et osaühingu suhtes toimunud täitemenetlus oleks ebaõnnestunud vara puudumise tõttu, vaid osaühingu maksejõuetust võib tõendada igal viisil.</p> <p>Määruse annotatsioonid koos märksõnadega on leitavad siit.</p> <p>Eriarvamus - Tambet Tampuu</p>
24.05.2023	2-20-7904/99	<p>Taotluste lahendamine, mis võivad oluliselt mõjutada menetluse käiku</p> <p>Riigikohtu menetluses oli pankrotiasi, kus oli vaidluse all võlausaldajate nõuete tunnustamine. Maakohtu menetluses olid võlausaldajad mh esitanud taotluse tunnustajate ülekuulamiseks, mille kohus lahendas määrusega, millega kinnitati lõplik võlausaldajate nimekiri, s.o lõpplahendiga, jättes need rahuldamata. Riigikohtu tsiviilkolleegium leidis, et selliselt on maakohus rikkunud oluliselt menetlusõiguse normi. Kolleegium kordas oma pikaajalist praktikat, et taotlused, mis võivad mõjutada oluliselt menetluse käiku, tuleb kohtul lahendada enne kohtulahendi tegemist.</p> <p>Määruse annotatsioonid koos märksõnadega on leitavad siit.</p>
24.05.2023	2-20-119460/71	<p>Soojusenergia kulude kandmine, kui korter on elamu ühtsest küttesüsteemist eraldatud</p> <p>Riigikohus käsitles lahendis vaidlust, mis puudutas korteriühistu majandamiskulude nõuet korteriomaniku vastu, kelle korter oli juba aastakümneid elamu ühtsest küttesüsteemist lahti ühendatud. Kolleegium rõhutas oma varasemat seisukohta, et korterelamu ühiskommunikatsioonid (sh küttesüsteem) kuuluvad eelduslikult kaasomandi koosseisu, mistõttu lasub sellega seotud kulude kandmise kohustus üldjuhul ka kõigil korteriomanikel ühiselt. Juhul kui korteriomanik või tema õiguseellane on otsustanud enda korteri ühisest küttesüsteemist lahti ühendada, ei vabasta see teda või tema õigusjärglast elamu</p>

		soojusenergia kulude kandmisest ning asjaolu, et korteriomaniku isiklik soojusenergia tarbimine seetõttu väheneb, ei muuda olukorda hea usu põhimõtte vastaseks. Määruse annotatsioonid koos märksõnadega on leitavad siit .
24.05.2023	2-21-1504/50	Aktionäride dividendi maksmisest keeldumise võimalused pärast dividendi maksmise otsuse tegemist Riigikohus selgitas, millised võimalused on aktsiaseltsil selleks, et mitte maksta aktsionäridele dividende olukorras, kus dividendi maksmine on juba otsustatud. Konkreetset juhul otsustasid kostjast aktsiaseltsi aktsionärid dividendi maksmise, kuid pärast selle otsuse tegemist muutus aktsiaseltsi majanduslik olukord väidetavalt sedavõrd, et dividendi maksmine oleks tekitanud aktsiaseltsi maksejõuetuse. Sel põhjusel aktsionäridele dividendi ei makstud. Hagejast aktsionär nõudis kostjalt dividendi väljamaksmist. Riigikohus selgitas, et aktsiaseltsil on olukorras, kus dividendi väljamaksmine võib viia maksejõuetuseni, õigus esitada aktsionäri dividendinõudele vastuväide, kuid see ei lõpeta aktsionäri nõuet, vaid selle mõju on ajutine ja majandusliku olukorra paranemisel saab aktsionär uuesti oma nõude maksta panna. Teiseks saab aktsiaselts nõuda aktsionärit tahteavaldust selle võlasuhte lõpetamiseks, mis aktsionäri dividendi maksmise otsuse tagajärjel aktsiaseltsiga tekkis. Kui suurem osa aktsionäre on üldkoosolekul otsustanud, et nad loobuvad oma dividendinõudest, on aktsiaseltsil õigus esitada sellise otsuse vastu hääletanud aktsionäri vastu positiivne tuvastushagi, millega palub tuvastada, et ka see aktsionär on hääletanud otsuse poolt ja sellega oma dividendinõudest loobunud. Otsuse annotatsioonid koos märksõnadega on leitavad siit .

HALDUSKOLLEGIUMI LAHENDID

Lahendi kuupäev	Kohtuasja number	KOKKUVÕTE
02.05.2023	3-16-1864/93	2016. aastal võis taastuvenergia toetust saada varem toetatud tootmiseseadme asukohta paigaldatud uue tootmiseseadmega toodetud taastuvenergialt Riigikohus selgitas otsuses taastuvenergia toetuse maksmist olukorras, kus sama ettevõtja on juba saanud 12 aastat taastuvenergia toetust, kuid on paigaldanud samasse asukohta uue tootmiseseadme. Riigikohtu hinnangul võimaldas sellises olukorras uue toetustaotluse rahuldamist Eesti õigus ning see polnud vastuolus ka EL õigusega. Viimase väljaselgitamiseks taotles Riigikohus Euroopa Kohtult eelotsust (asi C-470/20), milles Euroopa Kohus pidas oluliseks seda, millise sisuga toetuskeemist teatati riigiabi heakskiitmise menetluses Euroopa Komisjonile. Riigikohus jõudis järeldusele, et komisjon pidi olema teadlik Eestis kehtivast õigusest, mis sellises olukorras toetuse andmist võimaldas. Otsuse annotatsioonid koos märksõnadega on leitavad siit .
24.05.2023	3-20-999/70	Turbamaardla naaberkiinnistu omaniku kaevandamislubade menetlustesse kaasamata jätmise tõi kaasa lubade tühistamise Riigikohtu halduskolleegium nõustus otsuses asjas nr 3-20-999 halduskohtu seisukohaga, et maardla naabri kaasamata jätmise võis viia sisuliste vigadeni kaevandamislubade andmisel. Asjaolu, et kaevandajale tulenevad seadusest mitmed kohustused, näiteks järgida õhukvaliteedi norme, ei anna alust jätta keskkonnamõjusid hindamata ja loa andmisel läbi kaalumata. Seejuures võib ka piirnorme mitteületav müra või tolm halvendada ümbruskonna elanike elukvaliteeti ning seda tuleb kaaluda võrdluses loa taotleja ja avalike

		<p>huvidega. Kui KMH-s lähtutakse kavandatava tegevuse mõju vähendamisest kindla meetodiga, tuleb mõju vähendamise meetod loas kohustuslikuna fikseerida.</p> <p>Otsuse annotatsioonid koos märksõnadega on leitavad siit.</p>
25.05.2023	3-20-326/32	<p>Algdokumendita tehtud väljamakse maksustamine selle tagastamise korral</p> <p>Riigikohtu halduskolleegium selgitas otsuses, et põhimõtteliselt ei teki TuMS § 51 lg 2 p 3 alusel tulumaksukohustust, kui äriühingust on küll tehtud algdokumendita väljamakseid, kuid need on hiljem tagastatud. Sellisel juhul ei vasta väljamakse kulu tunnustele. Küll aga peab sellisel juhul olema võimalik üheselt aru saada, millise kalendrikuul tehtud väljamakse on tagastatud, sest maksustamisperiood on kalendrikuu. Kolleegium rõhutas, et kuigi maksustamise eesmärk ei ole maksukohustuslast karistada äri- ja raamatupidamisõiguse rikkumise eest, peab maksukohustuslane arvestama, et sellisel viisil käitumine ja tehingute õigeaegne ja täpne dokumenteerimata jätmine võib kaasa tuua tema võimalike maksuõiguslike positsioonide tõendamatause.</p> <p>Otsuse annotatsioonid koos märksõnadega on leitavad siit.</p>
26.05.2023	3-21-54/26	<p>Võltsitud tõendite esitamise tõttu nõudis PRIA õigesti ettevõtjalt investeringutoetuse täielikult tagasi</p> <p>Riigikohtu halduskolleegium selgitas asjas nr 3-21-54, et võltsitud tõendid määruse nr 640/2014 art 35 lg 6 mõttes hõlmavad nii tehnilisi võltsinguid kui ka intellektuaalset võltsimist, mille korral dokumendi koostamiseks õigustatud isik kannab formaalselt autentsesse dokumenti sisult ebaõigeid andmeid. Selleks, et viidatud sätet rakendada, peab isik olema võltsitud tõendite esitamisest saanud kasu. Pärast kohapealse kontrolli käigus rikkumise avastamist ei ole isikul enam võimalik asendada varasemaid valeandmeid sisaldanud dokumente uutega. Võltsitud tõendite esitamise korral ei ole PRIA-I toetuse täieliku tagasinõudmise osas kaalutusõigust.</p> <p>Otsuse annotatsioonid koos märksõnadega on leitavad siit.</p>
31.05.2023	3-20-2402/47	<p>RMK-I ei ole õigust pöörduda halduskohtusse KIK struktuuritoetuse tagasinõudmise otsuse vaidlustamiseks</p> <p>Riigikohtu halduskolleegium märkis asjas nr 3-20-2402, et halduskohtu pädevuses ei ole kahe haldusorgani vaheliste vaidluste lahendamine, kui selleks on teistsugune menetluskord. See hõlmab ka vaidlust struktuuritoetuse tagasinõudmise üle Riigimetsa Majandamise Keskuse kui riigitulundusasutuse ja SA Keskkonnainvesteeringute Keskus kui Keskkonnaministeeriumi haldusjärelevalve all oleva riigi asutatud sihtasutuse vahel. Lisaks selgitas kolleegium, et Euroopa Komisjoni suunised, milles on käsitletud finantskorrektsiooni suurusi erinevate toetusnõuete rikkumiste korral, ei ole liikmesriigile finantskorrektsioonide tegemisel siduvad. Samuti meenutas Riigikohus, et EL õiguse esimusest peavad lähtuma kõik liikmesriigi haldusorganid, sh RMK kui riigitulundusasutus.</p> <p>Määruse annotatsioonid koos märksõnadega on leitavad siit.</p>

PÕHISEADUSLIKKUSE JÄRELEVALVE KOLLEGIUMI JA ÜLDKOGU LAHENDID

Lahendi kuupäev	Kohtuasja number	KOKKUVÕTE
22.05.2023	5-23-5/15	<p>Kohtuekspertiisi tasu põhiseaduspärasus</p> <p>Riigikohtu põhiseaduslikkuse järelevalve kolleegium tunnistas, et enne 8. aprilli 2023 kehtinud Vabariigi Valitsuse määruse nr 322 norm, mis reguleeris kohtupsühholoogia ekspertiisi eest eksperdile makstava tasu suurust, oli vastuolus põhiseaduse § 3 lõikest 1 tuleneva seaduslikkuse põhimõttega. Nimetatud norm nägi ette, et kohtupsühholoogia ekspertiisi eest makstakse tasu 125 eurot. Kriminaalmenetluse seadustiku § 178 lõikest 2 tuleneb, et eksperdile kriminaalmenetluses makstav tunnitasu ei või olla väiksem töösuhtes olevale isikule minimaalselt maksta lubatud tunnitasust, kuid põhiseaduslikkuse järelevalve menetluse aluseks olnud kriminaalasjas ei oleks ekspertidele määruse järgi makstav tasu ekspertiisile kulunud töötundide arvu arvestades taganud Vabariigi Valitsuse poolt 2023. aastaks kehtestatud tunnipalga miinimumile vastavat tunnitasu. Määrus oli seega vastuolus kehtiva seadusega.</p> <p>Otsuse annotatsioonid koos märksõnadega on leitavad siit.</p>